

MOKESČIŲ AUDITO STRATEGIJŲ PASIRINKIMO VERTINIMAS

Gintarė Giriūnienė

Lektorė

Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto

Ekonominės informatikos katedra

El. paštas: Gintare.Giriuniene@ef.vu.lt

Raminta Benetytė

Finansų ir apskaitos bakalauro studijų studentė

Kauno technologijos universiteto Ekonomikos ir vadybos fakulteto

Apskaitos katedra

El. paštas: RamintaBenetyte@gmail.com

Mokesčių auditas yra labai mažai nagrinėta tema Lietuvoje, todėl audito strategijų identifikavimas, o juo labiau vertinimas yra ypatingai svarbus siekiant ir mokesčių mokėtojų kultūros didinimo, ir efektyvesnio mokesčių administravimo. Net ir gerai išmanančiam mokesčių auditą specialistui nėra lengva pasakyti, kuri audito strategija yra geriausia, juolab, kad nėra ir apibrėžta, kada kokią reikėtų taikyti praktikoje. Straipsnyje aiškiai apibrėžiamos mokesčių audito strategijos, pateikiamas jų praktinis pritaikomumas ir jo vertinimas.

Reikšminiai žodžiai: *mokesčių auditas, mokesčių audito strategijos, mokesčių audito organizavimas, mokesčių mokėtojų klasifikacija.*

Įvadas

Mokesčiai yra pagrindinis valstybės ir savivaldybės biudžeto pajamų šaltinis. Tačiau dažnai surenkama mažiau mokesčių nei tikėtasi. Taip nutinka todėl, kad daugelis įmonių, organizacijų stengiasi nusišlopinti pajamas, o nuo jų sumokama mažiau mokesčių. Norint susekti tokias įmones ar organizacijas, reikia atlikti mokesčių auditą – patikrinti jų mokestinę apskaitą. Taigi, kaip teigia Alm, Cronshaw, McKee (1993), Watrin, Struffert, Ullmann (2008), mokesčių audito metu patikrinama, ar įmonės teisingai moka mokesčius, ar juos tiksliai apskaičiuoja, ar teisingai deklaruoja.

Reikia pažymėti ir tai, kad mokesčių audito tema yra aktuali: paskutiniaisiais metais valstybinių institucijų atliekamų mokesčių auditų skaičius vis auga. Tokiu būdu ypatingai bandoma kovoti su mokesčių vengimu ir slėpimu, su šalyje vyraujančia šešėline ekonomika. Nors užsienio mokslininkų tokių, kaip Murray (1991, 1995), Kleven, Knudsen, Kreiner, Pedersen, Saez (2010, 2011), Niu (2012), Wonglimpiyarat (2010, 2011), ši tema yra plačiai nagrinėta, tačiau Lietuvoje tam skiriamas gana menkas mokslininkų dėmesys, o audito strategijos ir jų pasirinkimas nėra nagrinėti.

Šio tyrimo objektas – mokesčių audito strategijos.

Tyrimo tikslas – identifikuoti ir įvertinti mokesčių audito strategijų pasirinkimo galimybes.

Tikslui pasiekti keliama šie **tyrimo uždaviniai**:

- atlikti mokesčių audito rūšių analizę;
- apibrėžti mokesčių audito strategijas;
- numatyti mokesčių audito strategijų taikymo ir pasirinkimo specifiką.

Tyrimo metodai. Darbe atlikta Lietuvos ir užsienio mokslinių darbų, empirinių tyrimų ir ekonominės literatūros analizė bei praktikos mokesčių audito strategijų klausimu. Tam pasitelkti mokslinės literatūros analizės, informacijos grupavimo, lyginimo, detalizavimo ir apibendrinimo, daugiamatės analizės metodai.

1. Mokesčių audito rūšys

Pagal tikrinimo laiką mokesčių auditas klasifikuojamas į kompleksinį, teminį patikrinimą ir į operatyvų patikrinimą. Mokesčių auditorius norėdamas vykdyti patikrinimą neturi teisės bet kada atvykti pas mokesčių mokėtoją tikrinti, jis turi iš anksto pranešti apie planuojamą atvykimą duomenų patikrinimui, apie kompleksinį ir teminį tikrinimą privaloma pranešti ne mažiau, nei prieš 10 dienų iki patikrinimo, taip pat iš anksto turi būti praneštas atvykimo laikas, tiksli diena bei valanda, kad mokesčių mokėtojas nebūtų išvykęs. Kaip teigia Lietuvos Respublikos Mokesčių administravimo įstatymas (2004), kompleksinis tikrinimas-mokestinės prievolės įvykdymo patikrinimas, kuris apima visų mokesčių mokėtojo mokamų mokesčių, administruojamų atitinkamo mokesčių administratoriaus, per tam tikrą laikotarpį apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą. Kompleksinis mokesčių auditas gali vykti ne dažniau nei kartą per metus, mokesčių auditorius negali dažniau atvykti tikrinimui. Kompleksinio patikrinimo metu tiriama ir tikrinama, kaip mokesčių mokėtojas apskaičiuoja mokėtinus mokesčius. Kompleksinis tikrinimas naudojamas dėl platesnės apimties, ilgesnio ir potencialiai išsamesnio patikrinimo, todėl ši mokesčių audito forma yra kur kas efektyvesnė, nes sugeba pamatyti mažus skirtingus pažeidimus. Pentland, Carlile (1996) nurodo, kad šis mokesčių auditas taip pat yra daug efektyvesnis ir administravimo kaštų atžvilgiu, kadangi organizuojama mažiau apsilankymų pas tikrinamą mokesčių mokėtoją, todėl mažesnės transporto ir kelionės išlaidos.

Lietuvos Respublikos Mokesčių administravimo įstatymas (2004) teigia, kad teminis mokesčių auditas yra mokestinės prievolės įvykdymo mokesčių auditas, kuris apima mokesčių mokėtojo mokamo tam tikro mokesčio apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą. Šis mokesčių auditas gali būti atliekamas mokesčių administratoriaus buveinėje arba nuvykus pas mokesčių mokėtoją. Lietuvoje teminis mokesčių auditas vykdomas ne dažniau kaip vieną kartą per pusmetį. Teminiu patikrinimu gali būti tikrinami ribotos atsakomybės juridinių asmenų pelno mokesčiai, neribotos atsakomybės juridinių asmenų pelno mokesčiai, fizinių asmenų pajamų ar gyventojų pajamų mokesčiai, pridėtinės vertės mokesčiai, akcizai, įmonių ir organizacijų nekilnojamo turto mokesčiai, atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros

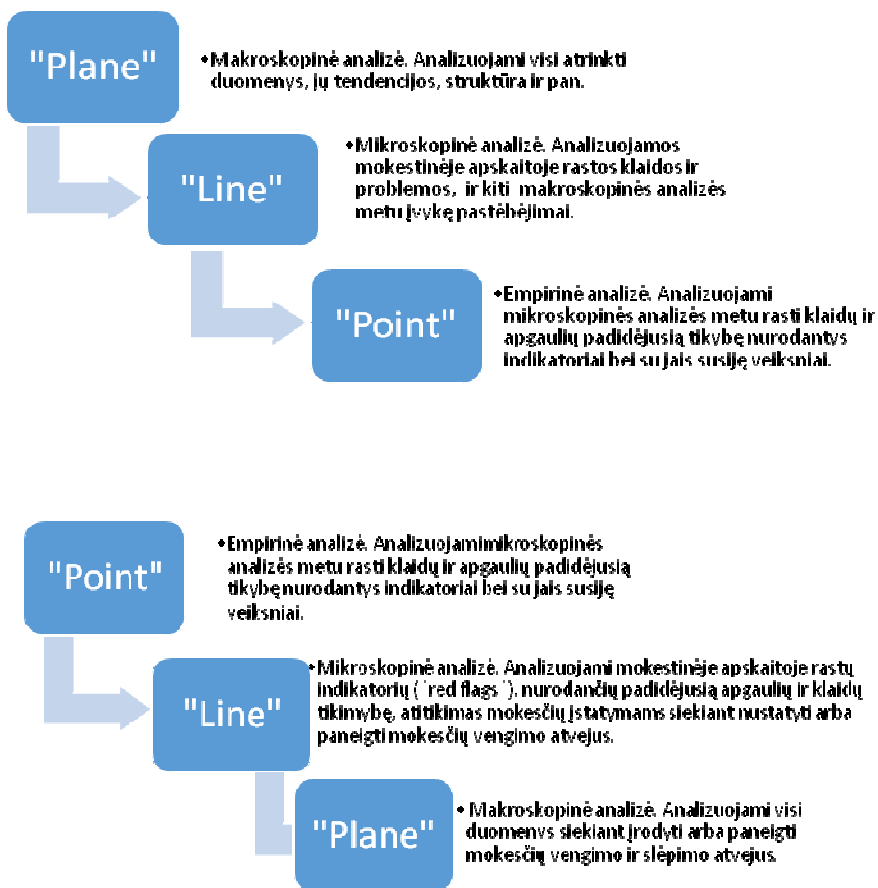
programos finansavimo įstatymą, valstybės rinkliavas, žemės mokesčiai, žemės nuomos mokesčiai, kiti mokesčiai, loterijų ir azartinių lošimų mokesčiai, patentai, įmokos į garantinį fondą, valstybinio socialinio draudimo įmokos ir privalomo sveikatos draudimo įmokos, laikino socialinio draudimo įmokos, elektroninis auditas bei verslo liudijimai.

Operatyvus mokesčių auditas vyksta tada, kai mokesčių auditorius savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčių mokėtojus, patys nustato tikrinimo mastą bei laiką. Šis mokesčių auditas – tai įstatymuose bei jų lydimuose teisės aktuose numatytų atskirų mokesčių mokėtojų pareigų apskaitos, mokesčių deklaravimo, sumokėjimo, registravimosi mokesčių mokėtoju ir kitose srityse vykdymo mokesčių auditas. Ši mokesčio patikrinimo rūšis nuo kompleksinio ir teminio patikrinimų skiriasi tuo, kad jo metu tikrinamas ne mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumas, o tai, ar mokesčių mokėtojas tinkamai atlieka kitas mokesčių ar kituose teisės aktuose nustatytas jam pareigas, pavyzdžiui, ar laiku registruojasi mokesčių mokėtoju, ar apskaita tvarkoma nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų ir pan. Reikia pažymėti, kad atlikdami operatyvinį tikrinimą, mokesčių auditoriai išskirtinį dėmesį skiria šioms sritims: specialioms apskaitos dokumentams, banderolėms, registravimo pažymėjimams, licenzijoms, inventorizacijos aprašams, elektroniniams kasos aparatams ir kompiuterinėms kasos sistemoms, gamybos, importo, mažmeninės ir didmeninės prekybos gabenimo, eksporto, statybos veikloms, akcizu apmokestinamoms prekėms, akcizu neapmokestinamoms prekėms. Reikia pažymėti, kad nepaisant egzistuojančių skirtumų tarp skirtingų mokesčių audito rūšių svarbiausiu strategijos pasirinkimo momentu tampa mokesčių audito organizavimas.

2. Mokesčių audito strategijos ir jų vertinimas

Kaip nurodo Fukofuka (2013), audito strategija yra pirmasis mokesčių audito etapas. Nuo tinkamos strategijos pasirinkimo priklauso viso atliekamo mokesčių audito sėkmė. Kaip teigia Sansing, Seidman, DeSimone (2012), mokesčių audito strategija yra audito tikslų, kryptių ir apimties nustatymas. Reikia pažymėti, kad su skirtingos formos, veiklos pobūdžio įmonių mokesčių auditu susiję tikrintini faktai ir aplinkybės gali būti labai skirtingi, specialistams tėra pateikiamos tik abstrakčiai aprašytos ir pateikiamos tikrinimo gairės, tačiau apie strategijas net nėra užšimena. Būtent dėl šios priežasties tik nemažą praktiko stažą turintis mokesčių auditorius gali numatyti, kada kokią mokesčių audito strategiją reikėtų taikyti. Rengdamas mokesčių audito strategiją, auditorius įvertina vidaus kontrolės priemones ir nusprendžia, ar tokiomis priemonėmis galima pasitikėti atliekant mokesčių auditą. Kreiner (2012) teigia, kad mokesčių auditorius vertina būtinybę taikyti vienokią ar kitokią strategiją atsižvelgdamas į kaštų ir naudos analizę, vertindamas įmonės dydį ar praėjusių metų kontrolės priemonių testų rezultatus ir panašiai. Jeigu testų rezultatai parodo, kad įmonės vidaus kontrolės priemonės yra veiksmingos, mokesčių auditorius gali nuspręsti sumažinti pagrindinių testų, kuriuos jis taiko savo nuomonei pagrįsti, lygį. Nustatydamas, ar įmonės mokesstinė apskaita nėra reikšmingai iškraipyta, mokesčių auditorius negali remtis vien tik

intuicija ar įmonės vidaus kontrolės priemonėmis. Todėl, kaip teigia Shi (2007), egzistuoja dvi mokesčių audito strategijos (1-asis paveikslas).

1 pav. Mokesčių audito strategijos

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Shi, 2007; Wu ir kt., 2012

Pažymėtina, kad pirmoji mokesčių audito strategija – „line-plane-point“ hierarchinis duomenų analizės metodas – nurodo, jog atliekant mikroskopinę analizę būtina iširti, ar tikrinamos įmonės mokesstinėje apskaitoje nėra veiksnų, nurodančių padidėjusią klaidų buvimo tikybę. Kallio, Back (2011) teigia, kad mikroskopinės analizės metu duomenų apdorojimas vykdomas skirtinguose lygmenyse įvairiais aspektais. Trečiuoju pirmosios mokesčių audito strategijos etapu, kaip teigia Wu ir kt. (2012), reikia kruopščiai atlikti įrodymų analizę ir rinkimą, o svarbiausia objektyviai ir teisingai įvertinti veiksnus, nurodančius

padidėjusią klaidų tikimybę. Šiam tikslui pasiekti dažniausiai atrenkami įtartini mokesčių mokėtojai ir mokesčių audito metu tikrinami visi duomenys, galintys iškreipti atrinktus abejotinus veiksnius.

Antroji mokesčių audito strategija „point-line-plane“ įgyvendinama pasitelkiant sprendimų kombinaciją. Jei pasirinkta taikyti šią mokesčių audito strategiją ir jeigu jos vykdymo metu įmonė įtariama mokesčių vengimu, tai ji turi būti perduodama atitinkamoms papildomoms mokesčių audito tarnyboms, kurios tęs tyrimą ir aiškinsis reikalingą papildomą informaciją. Shi (2007) teigia, kad priklausomai nuo problemos „point“ etape yra identifikuojami mokesčių vengimo atvejai bei išanalizuojami mokesčių vengimo požymiai, kurie privalo būti patvirtinti arba paneigti. Tokiu atveju antrosios mokesčių audito strategijos etape „plane“ reikia suformuluoti apmokestinimo administravimo taisykles ir nuolat kontroliuoti tos įmonės veiklą, tikrinti mokesčių mokėjimą.

Siekiant atlikti išsamų mokesčių audito strategijų pasirinkimo tyrimą, atlikta anketinė apklausa. Jos metu respondentai buvo paprašyti identifikuoti ir nurodyti veiksnius, nurodančius padidėjusią klaidų ir apgaulių tikimybę bei atitinkamai priskirti juos prie vienos iš dviejų mokesčių audito strategijų. Kiekybiniam empiriniam tyrimui atlikti pasirinktas atsitiktinės atrankos metodas – mokesčių audito ekspertų apklausa. Tokį pasirinkimą lėmė kelios priežastys. Pirma, ekspertų apklausa yra plačiai socialiniuose moksluose paplitęs tyrimo metodas, nes yra paprastas ir patikimas (Kardelis, 2005). Antra, ekspertų apklausa yra specifinė apklausa, kurios metu apklausiama specialiai parinkta respondentų grupė, turinti kurios nors srities žinių, t. y. tyrimo subjektas yra tikslinė grupė, šio tyrimo atveju – mokesčių audito specialistai.

Gauti tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad mokesčių audito strategijos pasirinkimą nulemia veiksnių, nurodančių mokesčių audito būtinumą, apimtis (1-oji lentelė).

1 lentelė. Mokesčių audito strategijos pasirinkimo veiksnių sąrašas

Eil. Nr.	„Plane-line-point“ mokesčių audito strategijos veiksniai	Eil. Nr.	„Point-line-plane“ mokesčių audito strategijos veiksniai
1	Pasikartojantys neigiami pinigų srautai arba nesugebėjimas jų generuoti (iš ataskaitų matomas pajamų augimas).	1	Didelė darbuotojų darbo užmokesčio dalis priklauso nuo jų pasiektų rezultatų, o šie dažniausiai būna menki.
2	Ankstesnių mokesčių auditų metu identifikuoti ir įrodyti įvairūs smulkūs mokesstinės apskaitos pažeidimai.	2	Tarpusavyje reikšmingai susiję sandoriai, kurie nėra įprastos veiklos sritis.
3	Didelių piniginių sumų gavimas.	3	Labai didelės atskaitymų sumos, skirtos labdarai.
4	Klaidos mokesčių deklaracijose.	4	Keletą mokesčių laikotarpių iš eilės deklaruojamas itin mažas pelnas arba dideli nuostoliai.
5	Į sąnaudas dažnai ir didelėmis sumomis įtraukiami verslo pietūs, kelionės, pramogos.	5	Įmonės vadovas yra savarankiškai dirbantis asmuo.
6	Vėluojamos teikti mokesčių	6	Automobilių dovanojimas labdarai,

	deklaracijos ir kitos ataskaitos.		atsižvelgiant į atskaitą, kad to įmonė negalėjo padaryti dėl per mažai gaunamų pajamų.
7	Nepadaryti pranešimai apie akcijų sandorius.	7	Draudžiamų ar įtartinų paslaugų, daiktų nurašymas.
8	Netinkamas ūkinių operacijų dokumentų tvarkymas: trūksta dokumentų.	8	Neįprastos ūkinės operacijos, ypač metų pabaigoje, kurios daro svarbią įtaką pajamoms.
9	Didelė pagrindinių apskaitos ir finansų darbuotojų kaita.	9	Susijusių šalių sandoriai.
10	Sudėtingos ūkinės operacijos ar apskaitos būdai.	10	Negalima gauti informacijos iš kompiuterinių duomenų bazės dėl duomenų trūkumo, arba įrašų turinio ar programos dokumentavimo trūkumo.
11	Ataskaitinio laikotarpio sąnaudos pripažįstamos kitu ataskaitiniu laikotarpiu arba atvirkščiai.	11	Neatitikimas tarp bendro kompiuterinių įrašų balanso ir apskaitoje pateiktų duomenų.
12	Nepakankami įrašai, pavyzdžiui, nepilni duomenys (segtuvai), per daug registrų ir sąskaitų koregavimų, ūkinės operacijos atliktos nesilaikant nustatytos tvarkos, o kontrolinė balanso sąskaita neatitinka likučio.	12	Apskaitoje pavaizduojami fiktyvus pardavimai, surašomos sąskaitos faktūros apmokėti už neatliktas paslaugas arba nepagamintus gaminius. Vėliau šios sąskaitos faktūros anuliuojamos.
13		13	Dirbtinai reguliuojamas pelnas: nepalankiais metais mažinamos sąnaudos, o pelningais nepagrįstai didinamos.
14		14	Neįprastai skiriasi apskaitos registrai ir trečiųjų šalių patvirtinimai, prieštaringi audito įrodymai ir nepaaiškinami veiklos rodiklių pasikeitimai.
15		15	Mokėjimai už paslaugas pernelyg dideli palyginti su atliktomis paslaugomis.

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis anketinės apklausos rezultatais

Kuo daugiau šių veiksmų pastebimi pirminiame mokesčių audito etape, tuo dažniau pasirenkamas „point-line-plane“ metodas. Taigi, siekiant teisingai pasirinkti vieną ar kitą mokesčių strategiją bei ją tinkamai pritaikyti, reikia atsižvelgti į veiksmus, nurodančius mokesčių audito būtinumą. O ir vertinant pasirinktos mokesčių audito strategijos poveikį pasitelkiama ir tikrinama, ar ilgalaikiame laikotarpyje pasireiškė mokesčių administravimo šaltinių padidėjimas taikant atitinkamus metodus ir priemones.

Išvados

1. Pažymėtina, kad mokslininkai vis dėlto nepakankamai skiria dėmesio mokesčių audito strategijų ir jų pasirinkimo vertinimui. Atliktas praktinis tyrimas

leido sudaryti veiksmų, nulemiančių mokesčių audito strategijos pasirinkimą, sąrašą, kuris padės mokesčių auditoriams atkreipti dėmesį į mokesčių audito strategijos pasirinkimo svarbą.

2. Praktikoje skiriamos dvi mokesčių audito strategijos - „line-plane-point“ ir „point-line- plane“. Pirmoji nurodo, jog atliekant pirminę duomenų analizę būtina iširti, ar tikrinamos įmonės mokesstinėje apskaitoje nėra veiksmų, nurodančių padidėjusią klaidų tikimybę, todėl jos praktinio taikymo metu reikia kruopščiai atlikti įrodymų analizę ir rinkimą, o svarbiausia objektyviai ir teisingai įvertinti veiksmus, nurodančius padidėjusią klaidų tikimybę. Šiam tikslui pasiekti dažniausiai atrenkami įtartini mokesčių mokėtojai ir mokesčių audito metu tikrinami visi duomenys, galintys iškreipti atrinktus abejotinus veiksmus. Pasirinkus taikyti antrąją mokesčių audito strategiją ir jeigu jos vykdymo metu įmonė bus įtariama mokesčių vengimu, ji bus perduodama atitinkamoms papildomoms mokesčių audito tarnyboms, kurios tęs tyrimą ir aiškinsis reikalingą papildomą informaciją.

3. Atliktas praktinis tyrimas parodė, kad kuo daugiau šių veiksmų pastebima pirminiame mokesčių audito etape, tuo dažniau yra pasirenkamas „point-line-plane“ metodas. Taigi, siekiant teisingai pasirinkti vieną ar kitą mokesčių strategiją bei ją tinkamai pritaikyti reikia atsižvelgti į veiksmus, nurodančius mokesčių audito būtinumą.

Literatūra

- Alm, J.; Bahl, R.; Murray, M. N. (1991). Tax Base Erosion In Developing Countries // Economic Development and Cultural Change. Vol. 39(4). p. 849-872.
- Alm, J.; Cronshaw, M. B.; McKee, M. (1993). Tax Compliance With Endogenous Audit Selection Rules//Kyklos. Vol. 46(1). p. 27-45.
- Fukufuka, P. (2013). The Contextual Framework Of Corporate Income Tax Evasion // Journal of Accounting and Taxation. Vol. 5(2). p. 27-37.
- Kallio, M.; Back, B. (2011). The Self-Organizing Map In Selecting Companies For Tax Audit. Emerging Themes In Information Systems And Organization Studies. Physica-Verlag HD. p. 347-358.
- Kardelis, K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Kaunas: Judex.
- Kleven, H. J.; Knudsen, M. B.; Kreiner, C. T.; Pedersen, S.; Saez, E. (2011). Unwilling or Unable to Cheat? Evidence From A Tax Audit Experiment In Denmark // Econometrica. Vol. 79(3). p. 651-692.
- Kleven, H. J.; Knudsen, M. B.; Kreiner, C. T.; Pedersen, S.; Saez, E. (2010). Unwilling or Unable To Cheat? Evidence From A Randomized Tax Audit Experiment In Denmark. National Bureau of Economic Research. No. w15769.
- Kreiner, C. T. (2012). What Makes Taxpayers Comply? Lessons From A Tax Audit Experiment in Denmark // European economy. Vol. 62.
- Lietuvos Respublikos Mokesčių administravimo įstatymas, 2004 m. balandžio 13 d. Nr. IX-2112.
- Murray, M. N. (1995). Sales Tax Compliance And Audit Selection // National Tax Journal. Vol. 48. p. 515-530.
- Niu, Y. (2012). Tax Audit Productivity In New York State // Journal of Economic and Social Measurement. Vol. 37(3). p. 265-275.
- Pentland, B. T.; Carlile, P. (1996). Audit The Taxpayer, Not The Return: Tax Auditing As An Expression Game // Accounting, Organizations and Society. Vol. 21(2). p. 269-287.

- Sansing, R.; Seidman, J.; DeSimone, L. (2012). When Are Enhanced Relationship Tax Compliance Programs Mutually Beneficial? 2012 AAA Annual Meeting-Tax Concurrent Sessions.
- Shi, Y. (2007). Auditing Strategies For Strengthening Tax Administration On Small And Medium Enterprises (SME). ITD Global Conference On Taxation of SME.
- Watrin, C.; Struffert, R.; Ullmann, R. (2008). Benford's Law: An Instrument For Selecting Tax Audit Targets? // Review of Managerial Science. Vol. 2(3). p. 219-237.
- Wonglimpiyarat, J. (2010). Economic Innovation Challenges Of Financial And Tax Auditing // Journal of Economics and International Finance. Vol. 2(12). p. 290-298.
- Wonglimpiyarat, J. (2011). Innovation Challenges Of Financial And Tax Auditing To Improve Economic Efficiency // International Journal of Business Innovation and Research. Vol. 5(6). p. 625-638.
- Wu, R. S.; Ou, C. S.; Lin, H. Y.; Chang, S. I.; Yen, D. C. (2012). Using Data Mining Technique To Enhance Tax Evasion Detection Performance // Expert Systems with Applications. Vol. 39(10). p. 8769-8777.

EVALUATION OF TAX AUDIT STRATEGIES

Gintarė Giriūnienė, Raminta Benetytė

Summary

It should be noted that the tax audit topic is relevant – during the last years quantity of tax audits accomplished by state authorities is still growing. Especially in this way is attempted to combat against tax avoidance and evasion, informal economy prevailed in the country. For committing it only helps to have regular inspections of taxpayers i.e. tax audits. Tax audits are divided under the verification time, as it is classified into a complex, a thematic inspection and an operational check. However, despite the existing differences between the various types of tax audit, a key moment of choosing strategy is a tax audit organization. In practice there are distinguished two tax audit strategies – “line-plane-point“ and “point-line-plane“. The first one indicates that before the initial analysis of data examination, it is necessary to investigate whether the company's tax accounting does not have indications for increased risk of error existence. For its practical application is necessary to execute a thorough collection and analysis of the evidence, and the most important is objective and correct assessment of indicators for an increased risk of errors. For this purpose suspicious taxpayers usually are selected and under the tax audit all of the data that can distort selected dubious indicators are checked. In application of the second strategy, if the execution of a company is suspected of tax evasion, it will be forwarded to the additional tax audit services, which will continue the investigation and will explore the additional information. Accomplished practical research have shown that the more of these indicators are observed during initial tax audit stage, the “point-line-plane“ method is more likely to be chosen. Accordingly, to choose one or another tax strategy correctly and adapt it properly it is necessary to take into account the indicators linked to the need for a tax audit.